

НАЦИОНАЛЬ ЭКОНОМИКЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ТҮГЭЛДЭР ХҮСЭТЭ АРГА

Угсаа дауан үглөө-шынэн депутатудай Советэй сессидэ үгэжэ эрээ. Манай экономикэ саашангай хөгжөөхө хэдэн хэдэн эрхэ ороной-годоо тэдэнэр энэ.

Шонээр хунгадаан депутатудай эрхэ түгөөлөгчье шагалган дунгууд тухай Мандатна комиссийн түгүүлэгшэ депутат М. С. Синица Национальностнуудай Советэй заседани дээрэ эхилжэ хэе. Нахичеванска АССР-эй Негрэмска № 515 хунгуулин округоо депутат Р. С. Гусейнов хунгадаадай эгилгэ най-дбарине харуулжа шадаггүй дээр-нээ үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь на-рада хунгададан байгаа. Энэ хун-гуулин округто шонэ хунгалча болоо. Дуудагдан депутатой орон-до А. М. Садыхов депутатгаар хун-гадаа гээд тэрэ мэдээсээ.

Шонээр хунгадаан депутатудай эрхэ түгөөлөгчье шагалган дунгууд тухай Мандатна комиссийн түгүүлэгшэ депутат М. С. Синица Национальностнуудай Советэй заседани дээрэ эхилжэ хэе. Нахичеванска АССР-эй Негрэмска № 515 хунгуулин округоо депутат Р. С. Гусейнов хунгадаадай эгилгэ най-дбарине харуулжа шадаггүй дээр-нээ үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь на-рада хунгададан байгаа. Энэ хун-гуулин округто шонэ хунгалча болоо. Дуудагдан депутатой орон-до А. М. Садыхов депутатгаар хун-гадаа гээд тэрэ мэдээсээ.

Эстониин ОССР-эй Валгаска № 357 хунгуулин округто шонэ хунгалча депутат С. С. Бирозовый орондо А. Н. Вадер депутатгаар хунгададан байгаа.

Шонээр хунгадаан депутатудай эрхэ түгөөлөгчье шагалган дунгууд тухай Мандатна комиссийн түгүүлэгшэ депутат М. С. Синица Национальностнуудай Советэй заседани дээрэ эхилжэ хэе. Нахичеванска АССР-эй Негрэмска № 515 хунгуулин округоо депутат Р. С. Гусейнов хунгадаадай эгилгэ най-дбарине харуулжа шадаггүй дээр-нээ үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь на-рада хунгададан байгаа. Энэ хун-гуулин округто шонэ хунгалча болоо. Дуудагдан депутатой орон-до А. М. Садыхов депутатгаар хун-гадаа гээд тэрэ мэдээсээ.

Эстониин ОССР-эй Валгаска № 357 хунгуулин округто шонэ хунгалча депутат С. С. Бирозовый орондо А. Н. Вадер депутатгаар хунгададан байгаа.

Шонээр хунгадаан депутатудай эрхэ түгөөлөгчье шагалган дунгууд тухай Мандатна комиссийн түгүүлэгшэ депутат М. С. Синица Национальностнуудай Советэй заседани дээрэ эхилжэ хэе. Нахичеванска АССР-эй Негрэмска № 515 хунгуулин округоо депутат Р. С. Гусейнов хунгадаадай эгилгэ най-дбарине харуулжа шадаггүй дээр-нээ үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь на-рада хунгададан байгаа. Энэ хун-гуулин округто шонэ хунгалча болоо. Дуудагдан депутатой орон-до А. М. Садыхов депутатгаар хун-гадаа гээд тэрэ мэдээсээ.

Эстониин ОССР-эй Валгаска № 357 хунгуулин округто шонэ хунгалча депутат С. С. Бирозовый орондо А. Н. Вадер депутатгаар хунгададан байгаа.

Шонээр хунгадаан депутатудай эрхэ түгөөлөгчье шагалган дунгууд тухай Мандатна комиссийн түгүүлэгшэ депутат М. С. Синица Национальностнуудай Советэй заседани дээрэ эхилжэ хэе. Нахичеванска АССР-эй Негрэмска № 515 хунгуулин округоо депутат Р. С. Гусейнов хунгадаадай эгилгэ най-дбарине харуулжа шадаггүй дээр-нээ үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь на-рада хунгададан байгаа. Энэ хун-гуулин округто шонэ хунгалча болоо. Дуудагдан депутатой орон-до А. М. Садыхов депутатгаар хун-гадаа гээд тэрэ мэдээсээ.

Эстониин ОССР-эй Валгаска № 357 хунгуулин округто шонэ хунгалча депутат С. С. Бирозовый орондо А. Н. Вадер депутатгаар хунгададан байгаа.

Шонээр хунгадаан депутатудай эрхэ түгөөлөгчье шагалган дунгууд тухай Мандатна комиссийн түгүүлэгшэ депутат М. С. Синица Национальностнуудай Советэй заседани дээрэ эхилжэ хэе. Нахичеванска АССР-эй Негрэмска № 515 хунгуулин округоо депутат Р. С. Гусейнов хунгадаадай эгилгэ най-дбарине харуулжа шадаггүй дээр-нээ үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь на-рада хунгададан байгаа. Энэ хун-гуулин округто шонэ хунгалча болоо. Дуудагдан депутатой орон-до А. М. Садыхов депутатгаар хун-гадаа гээд тэрэ мэдээсээ.

Эстониин ОССР-эй Валгаска № 357 хунгуулин округто шонэ хунгалча депутат С. С. Бирозовый орондо А. Н. Вадер депутатгаар хунгададан байгаа.

Шонээр хунгадаан депутатудай эрхэ түгөөлөгчье шагалган дунгууд тухай Мандатна комиссийн түгүүлэгшэ депутат М. С. Синица Национальностнуудай Советэй заседани дээрэ эхилжэ хэе. Нахичеванска АССР-эй Негрэмска № 515 хунгуулин округоо депутат Р. С. Гусейнов хунгадаадай эгилгэ най-дбарине харуулжа шадаггүй дээр-нээ үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь на-рада хунгададан байгаа. Энэ хун-гуулин округто шонэ хунгалча болоо. Дуудагдан депутатой орон-до А. М. Садыхов депутатгаар хун-гадаа гээд тэрэ мэдээсээ.

Эстониин ОССР-эй Валгаска № 357 хунгуулин округто шонэ хунгалча депутат С. С. Бирозовый орондо А. Н. Вадер депутатгаар хунгададан байгаа.

Шонээр хунгадаан депутатудай эрхэ түгөөлөгчье шагалган дунгууд тухай Мандатна комиссийн түгүүлэгшэ депутат М. С. Синица Национальностнуудай Советэй заседани дээрэ эхилжэ хэе. Нахичеванска АССР-эй Негрэмска № 515 хунгуулин округоо депутат Р. С. Гусейнов хунгадаадай эгилгэ най-дбарине харуулжа шадаггүй дээр-нээ үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь на-рада хунгададан байгаа. Энэ хун-гуулин округто шонэ хунгалча болоо. Дуудагдан депутатой орон-до А. М. Садыхов депутатгаар хун-гадаа гээд тэрэ мэдээсээ.

Эстониин ОССР-эй Валгаска № 357 хунгуулин округто шонэ хунгалча депутат С. С. Бирозовый орондо А. Н. Вадер депутатгаар хунгададан байгаа.

Шонээр хунгадаан депутатудай эрхэ түгөөлөгчье шагалган дунгууд тухай Мандатна комиссийн түгүүлэгшэ депутат М. С. Синица Национальностнуудай Советэй заседани дээрэ эхилжэ хэе. Нахичеванска АССР-эй Негрэмска № 515 хунгуулин округоо депутат Р. С. Гусейнов хунгадаадай эгилгэ най-дбарине харуулжа шадаггүй дээр-нээ үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь на-рада хунгададан байгаа. Энэ хун-гуулин округто шонэ хунгалча болоо. Дуудагдан депутатой орон-до А. М. Садыхов депутатгаар хун-гадаа гээд тэрэ мэдээсээ.

Эстониин ОССР-эй Валгаска № 357 хунгуулин округто шонэ хунгалча депутат С. С. Бирозовый орондо А. Н. Вадер депутатгаар хунгададан байгаа.

БУРЯДА УНЭН

СССР-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй, Министрнүүдэй Советэй орган

№ 234 (1091) 1965 оной октябрин 3, воскресени Сэн 2 мүнгэн

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАД, АМЖАЛТААРТНАЙ АМАРШАЛНАБДИ!

Колхознигууд, совхозуудаймнай хүдэлмэришэд КПСС-эй Централна Коминедэй Пленумые, СССР-эй Верховно Сөвөдэй сессиие ажалай ехэ амжалтануудаар угтаба.

Гүрэндэ тарья, хартаабха худалдаха түсэб-захилаа республикымнай колхоз, совхозууд үлүүлэн дүүргээ.

Нооно, үндэгэ худалдаха жэлэй түсэб, хү, мяха тушааха гурбан кварталай даабари үлүүлэгдээ.

ТУЙЛАБАНАА УЛАМ БАТАДХАЯЛ!
МҮНӨӨДЭРЭЙ ГОЛ ЗОРИЛГОНУУД:
Үрэнэ хүрэнгээс сүм хааж, тэрэнэ сэбэрлэхэ, холоомоёо бүхыдэнэ суглуулжа, хүрилжэ абаха, фермэнүүдээ үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ!

Эхэ орондоо тарья худалдаха түсэб-захил дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхин түлөө мурьсөөндө хабаадаха, ехэ амжалта туйлаанайн түлөө КПСС-эй обкомой бюорогой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй шийдхэбэрээр эдэ ажамниуд республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшгэдэг:

Бэшүүрэй аймаг (КПСС-эй райкомой секретарь К. А. Калашников, аймгысэдкомой түрүүлэгшын орлогшо Н. П. Морев, үйлдэбэрини управлениин начальнык Б. Д. Ангархаев) 120 мянган центнер түсэбэй орондо 121 мянган центнер тарья гүрэндэ тушаагаа.

Улаан-Удын аймагай Лениний нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшын М. А. Кожеников, партинай организациин секретарь В. М. Гросман, главна агроном А. Ф. Ефимов) 10500 центнер түсэбэй орондо 14229 центнер тарья гүрэндэ тушаагаа.

Улаан-Удын аймагай «Искра» колхоз (түрүүлэгшын В. Г. Буянов, партинай организациин секретарь П. Ф. Филиппов, главна агроном Г. К. Павлов) 12000 центнер түсэбэй орондо 14749 центнер тарья гүрэндэ тушаагаа.

Улаан-Удын аймагай «Маяк» колхоз (түрүүлэгшын В. П. Чистяков, партинай организациин секретарь С. И. Павлов, главна агроном А. Х. Копылова) 9000 центнер түсэбэй орондо 12737 центнер тарья тушаагаа.

Улаан-Удын аймагай Калининэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшын М. Г. Буянов, партинай организациин секретарь П. И. Бутковский, главна агроном А. И. Дровинин) 5000 центнер түсэбэй орондо 5176 центнер тарья гүрэндэ тушаагаа.

Республикын колхоз, совхозуудта тарья, хартаабха худалдалгын ябаса тухай
1965 оной октябрин 1-нэй мэдэнэ (Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Тушаалынны		
	тарья	харгалах	орон
Баргажанай	128	89	45
Бэшүүрэй	102	118	131
Зэдын	201	160	34
Яруунын	—	75	8
Загарайн	121	102	30
Захамнын	—	100	36
Кабанскийн	334	142	15
Прибайналин	139	49	23
Хялгын	119	75	25
Мухар-Шэбэрэй	91	84	21
Сэлэнгын	106	146	20
Түнхэнэй	112	116	36
Улаан-Удын	126	94	61
Хорин	3	197	39
Республика (бүхыдөө)	101	100,9	40

Хартаабха элбэг байха
Республикымнай колхоз, совхозууд хартаабхын баян ургаса хуряажа байна. Ай-магуудай эдэ хэрэглэгшэдэй кооперационд аажамниуд-наа болон арад зонхоо шэнэ ургасын хартаабха худалдан абаха худалмэришэ эрхитэйгээр ябуулна.

Аймгысэдкомойд республика дотороо 42500 центнер хартаабха бэлдэхэ түсэбтэй байханаа 49418 центнер абажа, түсэбтэй 116 процент дүүргээ, худалдан абагшара үшөө үргэжэ алуулгээр.

Аажамниуд болон арад зонхоо хартаабха худалдан абаха талаар Кабанскийн райпотребсоюз хамгаана түрүүлжэ абана. Тэндэ 1250 центнер бэлдэхэ түсэбтэй байханаа 7100 центнер, тэрэ тоодо 4340 центнерын айл зонхоо абтаа.

Мун Түнхэнэй Загарайн райпотребсоюзид хартаабха бэлдэхэ ажалыг эмхитэй хайнаар ябуулна.

Ц. ДАМБАИН.

Республикымнай ажалшад КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шийдхэбэринүүдэе нэгэн дуугаар найшаана

Дэбжэлтэ ехэтэйгээр...

Республикымнай промышленностин эгилгэ томо предпринимүүдэй нэгэн Улаан-Удын мяха-консервнай комбинатта завод, цехүүдэ наа гаран агитаторнууд КПСС-эй Централна Комитедэй Пленумэй шийдхэбэринэе хүдэлмэришэдэ ойтуулжа эхилгэ. Цех, участка үйлдэбэринэе хүдэлмэришэдэ ойтуулжа эхилгэ. Цех, участка үйлдэбэринэе хүдэлмэришэдэ ойтуулжа эхилгэ. Цех, участка үйлдэбэринэе хүдэлмэришэдэ ойтуулжа эхилгэ.

Шэнэ барилганууд
Аймагай ажалшад партинай ЦК-гай сентябрда болон Пленумые, СССР-эй Верховно Сөвөдэй наын сессиие ажалай амжалтануудаар угтаба. Урмалар «Маяк» колхоздо 400 үндэстэй үбэлжэхэ шэнэ шулуун байра барилдажа дүүрээ. Тэндэ наалшадай байха хамтын гэр, тугалтай шэнэ байра модоор бүтээгдэнхэй. Колхознигууданай промышленность саашан хүгжөөхэ талаар парти, правительствынгаа абажа байхан хэмжээнүүдэе бүрин дэмжэнэ.

В. Черныговский, Улаан-Удын үйлдэбэрини управлениин главна зоотехник.

УРМАШУУЛГА-ШУХАЛА АСУУДАЛ

Манай заводой хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй эрхэ хэлэсэн асуудалаар дүүргэдэг бай-хожо, баталан абахан тогтоо-лыншэ найшаан дэмжэжэ байна.

Хүнэр Косыгинай хэбэн эхил-хэлые уншад байхалаа, промышленностин хүгжөөхэ шэнэ арга замууд нээгдэхэ гэжэ ойлобо. Промышленна предпринимүүдэй үйлдэбэринэе хүдэлмэришэдэ наад ушаруулжа байхан олон дутагдал-нууд элирүүлэгдэжэ, тэдэниие ямар аргаар зайсуулаха зам заа-гдаба. Тэдэ замуудай нэгэн тушаа хэлэхэ болоо наа, хүдэлмэришэ-дые материална талаарын урма-шуугаа болоо. Энэнишэ урда ма-най судна заахарилтын завод

МАНАЙ ХУБИТА

Гэхэтэй хамта арадай ажахын гол халбарилууды хүгжөөхэ түсэбэй амжалтаар дүүргэдэг бай-ханыншэ ехэ найшаалтай. Промышленна предпринимүүдэй үйлдэбэринэе хүдэлмэришэдэ наад ушаруулжа байхан олон дутагдал-нууд элирүүлэгдэжэ, тэдэниие ямар аргаар зайсуулаха зам заа-гдаба. Тэдэ замуудай нэгэн тушаа хэлэхэ болоо наа, хүдэлмэришэ-дые материална талаарын урма-шуугаа болоо. Энэнишэ урда ма-най судна заахарилтын завод

зөөри арьбалха, барилганууды түсэбөөр харалагдахан сар бол-зор соонь аналгалтада оруулжа талаар манай барилгашадай дун-да ехэ дутагдал бии. Сэхэньн хэлэхэдэ, манай республикын ба-рилгын олохон организацинуудта ажалай эхилдхэл тон нула, мэдэ-лэсэн байхан машина, техникэ бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана. Энэ мэтэн дутагдал дээрэйгэ ба-рилгын хүдэлмэри унжаайгэ ба-рилгаша ехэтэй болодог байна.

Барилга-хабсаралтын 9-түхү управлени Кабанскийн аймагта хэ-дэн барилга эрхидгэ юм. Урмалар

Футбол

„ЛУЧ“ ХҮСЭГДЭХЭЛГҮЙ ХА

России Федерации зургааданхи оноло наадаг «Б» классийн футболистууд дунда өдгөө...

Гурбадахи хуурида Хабаровск городой «СБА» команда гараба. Эднэр буюу уеда наадан бүхэн...

Комсомольск-на-Амуре городой «Авангард» мүнөөдөө 37 очкотой зургааданхи хуурида гараба.

«Армеец» мүнөөдөө 34 очкотой болоод явна. Удаадахи хууридуудыг 32 очкотой болоон...

Кеморовай «Химик» мүнөө дээрээ 28 очкотой, арбан гурбадахи хуури зээлнэ.

ХЭНЭЙ ЧЕМПИОН БОЛОХОНЬ ҮШӨӨ ТОДООРООГҮЙ

Республикын бэрхэ шатаршад дунда хойшолуулагданаг партиуудай наадагдахдаа...

Республикын түрүү хуури азалхын түлөө ахилын мүнөөнэй хуушын үзлэлгэдэ...

барилдаж унаа. Түрүүлжэ ябанаг мастерта хоёр канцлалдууд Могороев Власов хоёрой наадалга...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарбаа): шатаршад Галданов Тогтоев хоёр наадажа байна.

ХАРГЫ... БОДОЛНУУД...

Лунхэгэр хара огторгой. Аахар баахар үүлдэг зүг бүхэн тээхээ сүндэржэ...

Федор Бандеев хии бараатай, элдэтай үдэрнүүдтэ машинаараа гансаараа...

Харгы, харгы... Ходо зурьшан харгы. Харгынүүд хүнүүд шэнги ха...

Федор Бандеев тугаар үгэлгүүгөө бүрхэг үдэрэй болохыг мэдэжэ байбашы...

Захаамтнай аймагай Санагын «Коммунизм» колхозой эрхим жо...

Федор Бандеев олон бодолнууд хура сабан долоон Федор Бандеев нигэ жэгтэйхоёрой худхаран шэнгээр, Федор...

БУРЯД ҮГЭНҮҮДЭЙ ТАЙЛБАРЬ АА

Ононой хамниган-бурядад хөөрөлдөөндө хэрэглэгдэдэг үгэнүүдыг хаража үзэхэдэ урданай, хуушан монгол бэшгэй хэлэндэ дайрадаг үгэнүүд ушардаг.

Ухамалуур — шэхэ тунхидэг лумэээ зарим нөгөгтэ тингэж хэлдэг; ухаша — шагта малтамалай болон башыше юумэнэй үүрхэй; ухашааха — малтаха, тунхихэй төлөн удхатай.

26-най үдэрнүүдтэ бага зэргэ хөрөөн боложо, үдэртөө 1—5 градус дулаан болоон.

рыалга түлэг дундаа. Ой тайга, нурнуудай эрье захаар үргэсэн хушан, улагангир, нөгг бургаанай найша намаа шарлажа, унжаа захалса.

Хөнэйше мэдээрэ, сентябрь — алтан намарай түрүүшын нарааб даа. Үнгэршэн энэ нарада республика доторнай ехэнхидээ үүлзгүй, сэлмэг үдэрнүүд байба.

Республикын сагай уларий шэнжэлэгшэдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, октябрь нарада үдэртөө 2—3 градус дулаан байхаар, дунда зэргээр 10—20 миллиметр шинг нойтон орохоор хүлээгдэнэ.

ТҮРҮҮ ХҮН ТУХАЙ ЗУРАГЛАЛ

Бандеевэй толгойдо худхаран өрөжол байна. Харгы, харгы... «Миний харгы хаанайаа, хэнхээ эхитэй?.. Миний харгы могойн хүни готиршон, бодирхан мэхэлэн хүнэй харгы байгаа гү, али урагшаа сэхэ тэгүүлэн ошоон эгээлэй юрын ажлшан хүнэй харгы байгаа гү?.. Миний харгы хээээ, хаана ошожо түгээсэхэ?.. Миний харгы үргэлжэ дүүлжэ хүнүүд байха гү?.. Миний харгы үнэн зүб харюугаа олоогүй асуудал андаа үзлээшэ гү?..»

Федор Бандеев ажабайдал тухайга бодож орой. Ажабайдалынь зурагууд болон киногой кадрнууд шэнгээр урдурнь үнгэрнэ.

Бага наһанайнь зураг: ногоон тала, сээсэгүүд, түрүүшын бороон. Шуугайтай, хүүтэйгээр бороон. Бишхэн Федор хураана тайлан нэсгэлээт, үетэн ахуахээр элдин тала руу шаг шууга тайлдан гүйшэнэ.

Ухибүүдэй алархан наадахыг хаража, сэдхээдэ ханаха гэгдэлди, үлээлэй хоорондуур наран шагалжа, үхибүүдэй урда долоон үнгын фолонго дутаагуулан тайлхарина.

Бага наһанайнь нараар дүүрэн зурагыг эдир залуу наһанайнь найдалга, дурар дүүрэн зураг хэлтэнэ. Бага наһанайнь хани, нотагайн мүнхэнэ дархан Логинов үбэнэй байсан Долгор эдир наһанайнгаа галдунда яобан Федортой өрынгөө уралдан дархан мүнхэн хуугаа бэлгэлэнэ.

Ухуми шэжэн — саагуур отелуулжа, эмнидэнэн шэлэнэй ами.

Умбаха, умбааха — уяндаа өрөх, ойможо гэгшэн үгэнүүдтэй элди удхатай. Эдэ үгэнүүд мүнөөнэй бурядад хөөрөлдөөндө хуушан худхаараа хэрэглэгдэсхөгүй хаа, ондоо дүтэрхи удхатайгаар үгүүлээд оролдог.

Эмэгээ — хүүшэн ажы, төөдэй, холти эбэй, холхи төөдэй гэгшэсэн удхатайгаар ойлгогддог. Буриад хэлэндэний эмгэн гэжэ үгэ хомоор ушардаг болонхой. Эрбээ ушарааны халса, зарим талада муушаг уда оролдожа, эхэнэр юумэ тэмдэглэн онтохонд, үлээртэ өрөжө хэрэглэгдэдэг.

Ахамат хүн, Нүгэдэн ёһолто, Албата хүн, Мүргэн ёһолто, Эльбэжэ байжа түрүүлэн.

ГҮЛГЭН НОХОЙ ШҮДЭРХҮҮ...

Шэлүүшан агнуурини ажахыда ехэхэн хойндол үзүүлдэг. Энэ арьятан эхэ солборон габшагай, хурдан амитан. Ойро зуура, 100—200 ахалмаа тон хурдаар харайдаг, шандага, гүрөөнэй жагсангүй хүсэдэг.

Хорин аймагай Булам ноотай залуу ангуушан А. Балсамбуев үбэлдөө шэлүүшан, шандага, хөрмэ агнадаг. Тэрэ һайн хоёр нохойтой.

Хорин аймагай Булам ноотай залуу ангуушан А. Балсамбуев үбэлдөө шэлүүшан, шандага, хөрмэ агнадаг. Тэрэ һайн хоёр нохойтой.

Сергей ЕСЕНИН — ОРОДОЙ СУУТА. Ород арадай сэдхэл бодолыг, Россия байгаалин барагдашагуй баянишэ һайхан бирээрээ угалздуулан харуулажа шаданан поэт Сергей Есенинэй түрэнхөр түхээр 70 жэл үнзэриб. Тэрэ 1895 оной октябрийн 3-оо (шэнээр) Рязанский губерниин Константиново тосхондо үгэтэй бүлээд түрэнэн юм.

Балшир бага наһангаа С. Есенин шүлээг найруулжа эхилэн байна. Пээдэй уран бүтээлэ дотор элдэб язын зохиолууд бии. Алдуу эндүүтэйшэ зохиолууд байха. Юрэнхэ дээрээ тэрэнэй зохиолууд гол түлэб гүн гүжээгү социальная уюла шанартай юм. Есенинэй уяната шүлээ, поэмнүүд ород литературин абдар соо чэрын онсо хуури зээлжэ, хүн бүхэнэй наһаа бодолыг хүсэдөөр хагажа байдаг түүхэтэй.

НҮНИ НОХОЙ ТУХАЙ ДО...

Бажана мурэн аалтар. Бархагар тайга намдуу. Гургалдай дуугаа хурагаа. Ванганагай шүбүүд. Оршон һонирхон хүни. Оршон һонирхон тэгүүлнэ. Нарын толон үни. Нанхан дэлхэй мүнэгтүүлнэ. Мүнгэнэй һөрүү мүнэгтэжэ, Мүнгэнэй һөрүүг горхон. Талын ногоон үнгэтэнэ. Тамшаан шүүдэр һорон. Оршон һонорхон хүни. Оршон горхон тэгүүлнэ. Нарын толон үни. Нанхан дэлхэй мүнэгтүүлнэ. 1911 он.

Ажабайдал, ажабайдал... Ажабайдал гэшэмнэй гурханагай ута харгы бөшө аал? Тугарай хүнхэгэр хара байһан огторгой сэлмэг болошобо. Үзэшын наран арюнда жаргажа байна. Наранай элшэнүүд тала дайлаанаа һалаха дүрагүй хэбэртэй, утла халын могойиһа наһануудһаа татагдана.

Федор Бандеев өрөжө байһан нарангай тугаа харан, дахинаа бодолго болоно: «Залуу наһамни, тэрэ үнэй хүнхө бороолтин, шааяал үнгэршөө. Мүнөө, харал даа, хаалагданаг газар мэтэ хаб хара байһан толгойни, намарай хөрүүтэ тала шэнги сайжа эхитэй?..»

Хада уугаа, хээрэ талаар хүсэлдэнгүй урагшаа гүйһэн харгы машипын доогуур шурган өрөжол байна.

Федор Бандеевэй толгойдо элдэб бодолнууд өрөжол байна: Харгы, харгы... Миний харгы хаанайаа, хэнхээ эхитэй? Миний харгы аз зөөрөөр баян бөшэ, харин ахин һайн аялга дунуудай баян эрингүүдтэй гүлчмалаа эхитэй. Миний харгы могой шэнги готиршон, бодирхан мэхэлэн хүнэй харгы бөшэ. Харин урагшаа сэхэ тэгүүлэн ошоон - эгээлэй юрын ажлшан хүнэй харгы. Миний харгы хээээ, хаана ошожо түгээсэхэ, мэдэжэгүй?

Зүгөөр, миний харгы үргэлжэ дүүлжэ хүнүүд байха. Үрэ хүүгэлни үргэлжэлүүлжэ. Миний харгы үнэн зүб харюугаа олоогүй асуудал зангаараа үдөөгүй. Би ажабайдалтай асуудала ажабайдалаараа, ажал хэргээрэ харюусааб. Тинхэнээ би хүн гэжэ нэрлүүлжэ ябаха дүүрэн эрхэтэй?..»

М. САМБУЕВ.

Эмгэн сагаан эхэнэр эхэ болоно... (Х. Намсраев, 3-дахн том, 133 хуудһан).

Зур — боро гүрөөһөн, гүрөөһөн гэгшэн удхатай. Захаминай Зэдэн аймагай бурядуудай хэлэндэ зур гэжэ үгэ эмэ боро гүрөөһэ тэмдэглэнэ. Башээр ушархаа болонтойон үгэ гэжэ һанамсар.

Үгөө — хүүшэн аба, хүүшэн баабай гү, али үбэн баабай, холти баабай гэгшэн үгэнүүдтэй гэгшэн эдир ойлгосо тэмдэглэнэ. Гансаараа энэ үбэн гэжэ үгэ хэдэн олон удхатай болоһонинишэ мэдэжэ. Үбэн гэжэ наһатай болон аран хүннэй тэмдэглэгдэг, үбэн наһан — үндэр наһыне хэлэнэ, үбэ асага — үйгэжөөһөнүдэ. элшээг хулиганышэ тэмдэглэнэ хоёрлолон үгэ. Үбэн гэшэн үгын бүхы үдхэ К. М. Черемисовэй зохион «Буряад-орон толдоо» дүүрэнээр харуулагданхай.

Зарим наһан үгэнүүд хуушан монгол бэшгэй хэлэндэ үгүүлэгдэдэгһээ зөөсоого онтоо боложо хубилһан байдаг. Нимэ үгэнүүдэй үгэнүүд ишээ тинхээ һуураа нэлтээһэнээр дээрһэншэ, мүнөөнэй шэнэ болонхой тухэлэй хүүгэлшанһаа эхэ өнгоогоор харгадга. Ононой хамниган — бурядад чинтөөл гү, али тоношууд, башэ нотаг нотага тоношууд, Алайр-Улган бурядуудтэ монтуул-тоношуу гэгшэ мэтээр модо тоношог шубууе нэрлэдэг. Үрдэнэ хуушан монгол бэшгэй хэлэндэ энэ үгэнэй чиниугул гэжэ бэшгэдэг байгаа. Тинхэнээ чинтөөл гү, али монтуул гэгшэн хуушанай тухэлээр үгүүлэгдэнээр гэжэ ха гэжэ һанамсар. Башыше үгэнүүд энэ мэтээр хубилһан хэбэртэй үзэгдэдэг. Жээһэнгэдэ, Ононой хамниган-бурядуудта билсүст гү, али бэсэлг. башэ буряат нотагуудтэ бэһилэг болонхой. Хуушан монгол бэшгэй хэлэндэ — билчэг гэжэ бэшгэдэг байгаа.

Буряад хэлэнэйнай баялтай үгэ бии болохо арганүүд сооһоо хоёр янза дээрэн тогтон харуулжа туршабаби.

Д. ДАМДИНОВ.

ТЭР... БА... Улаан-Баяр райлагын ташанда эхэ уугаа. Врачи Н. Сугар, озондот эхэнэрлээ элшээгү Норуушэ байхаар... Д. Лагаа хоёрёе, зурбамаар ишэни мээгү. Нуни өснө талада сарьяа дун Юрэ бусын гүрээб. Ухибүүд нүүр — 6 грамм, утан... Хараха энэй тай ухибуушанай Энэ хуудэ Дави эхитэй дахи ухибуушанын жолоодоно дааг. Тэднээ 22 наһатай, хубилта хуушан басаганинишэ ици дүүрээг багашууд хуушан басаганинишэ нүүд юм. Өмнө нэр наһан комбинатад ишээр ажаллаа Нарай басагануун-Баяр гэжэ Энэ хуудэ баяр элэн ишээр Энэ басаган хайн Засаг Тэргүүн-Баяр байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Орой сээсэгдэг шидаганай эдидэг науста нэрэтэй үбэн.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ХОЁРДОХЁО СЭСЭГЛЭЭД АБАА

Хөнэйше мэдээрэ, сентябрь — алтан намарай түрүүшын нарааб даа. Үнгэршэн энэ нарада республика доторнай ехэнхидээ үүлзгүй, сэлмэг үдэрнүүд байба.

Зэдэдэ—1—6, Горячинск, Баргажан, Охин Булгага—1—2, Нархата, Талэмбэлэ—6, Романовкада 12 миллиметр шинг нойтон ороон. Республикын бусад газар нотагуудта нарада үдэрнүүд үзэгдэнэ. Энэнь үнгэршээ 1964 оной сентябрь харын нүүлшын үдэрнүүдтэй адил болоно. Нимэ дулаан үдэрнүүдтэй үзэгдэхэдэ, газарай норуу дээрэ 27—32 градус дулаан болоон байгаа.

Республикын олохон колхоз, совхозууд тараа хураалгаа дүүргэнгөө. Мүн хартаабха ху-

Республикын сагай уларий шэнжэлэгшэдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, октябрь нарада үдэртөө 2—3 градус дулаан байхаар, дунда зэргээр 10—20 миллиметр шинг нойтон орохоор хүлээгдэнэ. Республикын урда аймгуудта һуниндөө хоёр градус дулаанһаа гурбан градус хүртээр хүйтээр, үдэртөө 15—20 градус дулаан байхаар барсагдана. Нимэ үдэрнүүд октябры харын түрүүшын табан хоногой туршада үзэгдэхэ юм.

Октябрь харын түрүүшын арбаад хоногой һүүд багаар шагна халхин болохо. И. КОТОВ.

ПРА... БУР... Мүнөөдөр... Нэгэдэхэ хүн оройго тарай, шаха тусэ-захамайн дүүрэнэй «Партийн хэрэг» голан гарш мотай Невский тугшаа материал Энэ хуудһан Верховно Совет байһан тугшай Хоёрдохи дундай АССР-ий Президиумий Гурбадахи ташандахи Норуушэ Дурбэдэхэ мунсуула суугаа пост Сууриндөө 70 жэл бэшһэн поэт Вастабы бии. Энэ тугшай хүнүүд А. Ефремовой расказ; нямий

Редактор Ц. Ц.